

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 658 42925; 8 609 54703, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Adresas korespondencijai: Danės g. 17, LT-92117 Klaipėda, mob. 8 658 42928, 8 609 54703, el. p. klaipeda@vaistaiga.lt

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2023-09- Nr. S- (5.27E)
Į 2023-08-25 Nr. 1D-4304

DĖL PROJEKTŲ DERINIMO

Vyriausybės atstovų įstaiga susipažino su parengtu bei teikiamu derinti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 12, 15, 20, 21, 22, 25, 27, 29, 30, 32, 33, 35, 67, 68 ir 71 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – VSĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo Nr. XIII-2895 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – SIPI projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Susipažinę bei atlikę pateiktų derinti Įstatymų projektų analizę savo kompetencijos ribose, informuojame, kad SIPI projektui pastabų neturime, o VSĮ projektui teikiame šiuos pastebėjimus ir siūlymus:

1. Dėl VSĮ projekto 3 straipsnio 2 dalies.

Šia teisės norma keičiama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSĮ) 15 straipsnio 2 dalies 19 punkte numatyta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo srityje.

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtintas teisėkūros sistemiškumo principas, reiškiantis, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje.

Atkreiptinas dėmesys, kad kiti teisės aktai (pvz., Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas), reglamentuojantys savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymą, naudojimą ir disponavimą, nėra keičiami ar derinami tarpusavyje. Dėl šios priežasties atitinkamai pakeitus tik VSĮ, sistemiškai neperžiūrėjus ir neįvertinus kitų teisės normų, reglamentuojančių savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymą, naudojimą ir disponavimą, galimos kolizijos.

Taip pat pastebėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) ketina formuoti praktiką savivaldybėms nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo klausimais. LVAT 2023 m. liepos 26 d. nutartyje (administracinė byla Nr. eA-863-662/2023) pasisakė, kad „Teisėjų kolegija, įvertinusi analizuojamą situaciją, bylos medžiagą, skundžiamo pirmosios instancijos teismo sprendimo turinį ir atsakovo apeliaciniame skunde išdėstytus argumentus, taip pat ginčo teisinius santykius reguliuojančių teisės aktų nuostatas, mano, kad nagrinėjamoje administracinėje byloje yra keliami aktualūs teisės normų aiškinimo ir taikymo klausimai, turėsiantys reikšmės tolimesniam administracinių teismų praktikos vystymuisi, susijusiam su Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies bei Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkto, 16 straipsnio 2 dalies 26 punkto ir 48 straipsnio 2 dalies aiškinimu ir taikymu. Pastebėtina, jog Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme praktikos šiuo aspektu yra stokojama.

(...) todėl siekiant aiškos administracinės jurisprudencijos krypties paminėtu klausimu, reikalingas platesnis visuomeniniams santykiams taikytinų teisės normų interpretavimas. Esant teisiniui poreikiui pateikti išsamesnį anksčiau minėtų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo bei Lietuvos Respublikos vietos

savivaldos įstatymo nuostatų aiškinimą bei kartu apibrėžti bendrą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką aptariamo pobūdžio administracinėse bylose, tikslinga sudaryti išplėstinę penkių teisėjų kolegiją (...)“

Atsižvelgiant į tai, kas paaiškinta aukščiau, siūlytina sistemiškai peržiūrėti ir įvertinti visas galiojančias teisės normas, reglamentuojančias savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymą, naudojimą ir disponavimą.

2. Dėl VSĮ projekto 5 straipsnio.

Šia teisės norma VSĮ 21 straipsnis papildomas 9 dalimi nustatant, kad „Savivaldybės tarybos komitetų sprendimai priimami *posėdyje dalyvaujančių tarybos narių* balsų dauguma. <...>“

TPI 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintas teisėkūros aiškumo principas, reiškiantis, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.

Siekiant teisėkūros aiškumo, siūlytina patikslinti VSĮ projektą vietoj žodžių junginio „tarybos narių“ vartojant žodžių junginį „komiteto narių“, nes savivaldybės tarybos komiteto posėdyje gali dalyvauti ir daugiau tarybos narių, kurie nebūtinai bus to komiteto nariai.

3. Dėl VSĮ projekto 6 straipsnio 4 dalies.

VSĮ projekto 6 straipsnio 4 dalimi VSĮ 22 straipsnis papildomas nauja 10 dalimi nustatant, kad „Savivaldybės tarybos komisijų sprendimai priimami *posėdyje dalyvaujančių tarybos narių* balsų dauguma. <...>“

Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis VSĮ 22 straipsnio 3 dalimi, savivaldybės tarybos sudaromų komisijų nariais gali būti ne tik savivaldybės tarybos nariai, bet ir valstybės tarnautojai, darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, ekspertai, gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovai – seniūnaičiai, išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti atstovai, visuomenės atstovai (Lietuvos Respublikoje įregistruotų viešųjų juridinių asmenų, išskyrus valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas, įgalioti atstovai), bendruomeninių organizacijų atstovai, kiti savivaldybės gyventojai.

Atsižvelgiant į tai, kas paaiškinta, ir, siekiant teisėkūros aiškumo, siūlytina patikslinti VSĮ projektą vietoj žodžių junginio „tarybos narių“ vartojant žodžių junginį „komisijų narių“.

4. Dėl VSĮ projekto 8 straipsnio 2 dalies.

Šia teisės norma pakeičiamas VSĮ 27 straipsnio 2 dalies 23 punktas, reglamentuojantis mero įgaliojimus.

Keičiamoje teisės normoje atsisakoma mero įgaliojimų suteikti atostogas bei siųsti į komandiruotes savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoją tuo atveju, kai nėra savivaldybės kontrolieriaus.

Atitinkamai pakeitus teisės normą, kyla klausimas, koks subjektas suteiks kontrolieriaus pavaduotojui atostogas ar siųs jį į komandiruotes, kai savivaldybės kontrolieriaus nėra. Atkreiptinas dėmesys, kad VSĮ projekto 14 straipsniu keičiamas 67 straipsnis į šį klausimą neatsako.

Siekiant teisėkūros aiškumo ir sistemiskumo, siūlytina VSĮ projekte spręsti minėtą klausimą suderinant tarpusavyje VSĮ 27 straipsnio 2 dalies 23 punkto ir 67 straipsnio teisės normas taip, kad būtų aišku, koks subjektas suteikia atostogas bei siunčia į komandiruotes savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoją tuo atveju, kai nėra savivaldybės kontrolieriaus.

5. Dėl VSĮ projekto 8 straipsnio 3 dalies.

VSĮ projekto 8 straipsnio 3 dalimi VSĮ 27 straipsnis papildomas 4 dalimi numatant, kad „meras įgaliojimų vykdymui gali *pasitelkti* savivaldybės administraciją.“

Minėta, kad TPI 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintas teisėkūros aiškumo principas, reiškiantis, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus ir nedviprasmiškas.

Teisės normoje vartojama sąvoka "*pasitelkti*" turinio prasme nėra aiški, savivaldybių institucijų teisėkūroje sukelianti daug diskusijų ir ginčų. Klausimas savivaldybėse kyla dėl to, ar meras gali duoti tiesioginius pavedimus savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, be savivaldybės administracijos direktoriaus žinios; ar meras gali sudarydamas darbo grupes į jas įtraukti savivaldybės administracijos darbuotojus be administracijos direktoriaus delegavimo ir pan.

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Konsultacijų bankas taip aiškina šią sąvoką: "Į „Dabartinės lietuvių kalbos žodyną“ įtraukti veiksmažodžiai telkti (1. į vieną vietą rinkti, kaupti; 2. kviesti talką), patelkti (sukviesti (talką)). Veiksmažodis *pasitelkti* į minėtą žodyną nėra įtrauktas ir aprašytas".

L. Murinienės ir R. Vladarskienės administracinės kalbos patarimuose „Administracinės kalbos aktualijos“ teigiama, kad veiksmažodis *pasitelkti* „vartojamas kvietimui į talką ar rinkimui į būrį reikšti, pvz.: Komisija šiam darbui turėtų pasitelkti aukščiausios kvalifikacijos ekspertus“. <..> Daug kur iš tiesų semantiškai tiksliau vartoti žodžius įgyvendinti, taikyti ir pan. Tačiau literatūrologijos, informatikos tekstuose, ES dokumentuose paplitusi žodžio *pasitelkti* reikšmė „naudoti, taikyti kaip papildomą priemonę“ <..>"

Atsižvelgiant į tai, kad sąvokos „pasitelkti“ aiškinimas kelia daug klausimų savivaldybių institucijų ir įstaigų veikloje, bei siekiant teisėkūros aiškumo, siūlytina šią teisės normą konstruoti aiškiau. Siekiant teisėkūros sistemiškumo, galbūt šiuo klausimu tikslinga peržiūrėti ir savivaldybės administracijos kompetencijos, įgaliojimų teisinį reguliavimą, nustatytą VSI.

6. Dėl VSI projekto 12 straipsnio 1 dalies.

Šia teisės norma keičiama VSI 33 straipsnio 2 dalis be kita ko nustatant, kad savivaldybės tarybos posėdžių sekretorius (-iai) padėti jam (jiems) atlikti priskirtas funkcijas gali *pasitelkti* savivaldybės administraciją.

Šio rašto 5 dalyje jau buvo išdėstyta argumentacija dėl sąvokos „pasitelkti“ neaiškumo bei taikymo problemų savivaldybėse.

Konstatuotina, kad tokia pati minėtos sąvokos neaiškumo problema yra ir santykiuose tarp savivaldybės tarybos posėdžių sekretoriaus (-ių) ir savivaldybės administracijos. Minėtos sąvokos vartojimas neišsprendžia esamos problemos, koku būdu ir kaip savivaldybės tarybos posėdžių sekretorius (-iai) gali *pasitelkti* savivaldybės administraciją, kuri yra savarankiška biudžetinė įstaiga, turinti savo vadovą – savivaldybės administracijos direktorių.

Atsižvelgiant į tai, kad sąvokos „pasitelkti“ aiškinimas kelia daug klausimų savivaldybių institucijų ir įstaigų veikloje, bei siekiant teisėkūros aiškumo, siūlytina šią teisės normą konstruoti aiškiau. Siekiant teisėkūros sistemiškumo, galbūt šiuo klausimu tikslinga peržiūrėti ir savivaldybės administracijos kompetencijos, įgaliojimų teisinį reguliavimą, nustatytą VSI.

7. Dėl VSI projekto 12 straipsnio 3 dalies.

Keičiamas VSI 33 straipsnio 3 dalies 6 punktą papildant jį, kad savivaldybės administracija dėl savivaldybės tarybos sprendimo projekto, išskyrus šios dalies 5 punkte nurodytus sprendimų projektus, pateikia išvadas reglamento nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo projekto registravimo dienos.

Atkreiptinas dėmesys, kad VSI 33 straipsnio 3 dalies 6 punkte nustatytas išvados pateikimo terminas (per 10 darbo dienų) nesiderina su VSI 17 straipsnio 12 dalies teisiniu reglamentavimu, numatančiu, kad „jeigu sprendimo projektas yra užregistruotas ne vėliau kaip likus 4 darbo dienoms iki savivaldybės tarybos posėdžio, tokius svarstytinus klausimus kartu su įregistruotais sprendimų projektais meras privalo įtraukti į posėdžio darbotvarkės projektą“.

Vadovaujantis VSI 17 straipsnio 12 dalimi, įregistruoti tarybos sprendimo projektą galima ir prieš 4 darbo dienas iki tarybos posėdžio, o tai padarius, projektas privalo būti įtrauktas į posėdžio darbotvarkę, todėl išvados pateikimo terminas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo sprendimo projekto registravimo dienos, šiuo atveju netenka prasmės.

Be to, reglamentas yra žemesnės teisinės galios teisės aktas nei VSI, todėl jis negali pakeisti VSI 17 straipsnio 12 dalies nuostatos ir neleisti registruoti sprendimų projektų likus 4 darbo dienoms iki tarybos posėdžio.

Taip pat pastebėtina, kad atsižvelgiant į VSI 19 straipsnio 2 dalį, komitetai tarybos sprendimų projektus, kuriems būtina pateikti savivaldybės administracijos išvadas, svarsto tik gavę šias išvadas. Vadovaujantis VSI 17 straipsnio 11 dalimi, savivaldybės tarybos posėdyje svarstomi tik tie klausimai, dėl kurių yra pateikti komitetuose apsvarstyti sprendimų projektai, tokiu būdu užregistruoti tarybos narių parengti sprendimų projektai negalėtų būti svarstomi komitetuose tol, kol nebūtų gauta savivaldybės administracijos išvada.

Atsižvelgiant į tai, kas paaiškinta, bei siekiant teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo, siūlytina sistemiškai sureglamentuoti minėtas VSI teisės normas.

8. Dėl VSI projekto 14 straipsnio 2 dalies.

VSI 67 straipsnio 1 dalis papildoma nauju 7 punktu, reglamentuojančiu, kad savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba rengia ir savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitos.

Kartu teikiamo SIPI projekto 1 straipsniu keičiamas SIPI 12 straipsnis, kuriame išdėstoma, kad einamųjų metų pabaigoje infrastruktūros plėtros organizatorius (t.y. savivaldybės administracija ar savivaldybės tarybos sprendimu įsteigtas ir (ar) paskirtas viešasis juridinis asmuo) parengia Programos ir jos administravimo lėšų panaudojimo ataskaitą ir pateikia ją tikrinti savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai. Komisijai Programos lėšų panaudojimo ataskaita pateikiama kartu su savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvada.

Vadovaujantis SIPI 12 straipsnio 11 dalimi, Komisijai nustačius, kad Programos lėšos panaudotos pagrįstai, Programos lėšų panaudojimo ataskaita kartu su Komisijos išvada teikiama tvirtinti savivaldybės tarybai. Komisijai nustačius, kad Programos lėšos panaudotos nepagrįstai, Komisija teikia pasiūlymą savivaldybės tarybai dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus keitimo ir (ar) teisinės atsakomybės taikymo (12 straipsnio 13 dalis).

Sistemiškai vertinant minėtas teisės normas ir jose numatytas procedūras, darytina išvada, kad kontrolės ir audito tarnybos išvada turėtų būti pateikta infrastruktūros plėtros organizatoriui, todėl tampa neaišku, ar vadovaujantis šiuo punktu kontrolės ir audito tarnyba turės papildomai ir savivaldybės tarybai teikti minėtą išvadą.

Atsižvelgiant į tai, kas paaiškinta, bei siekiant teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo, siūlytina sistemiškai sureglamentuoti minėtas teisės normas.

9. Dėl VSI projekto 14 straipsnio 7 dalies.

Teisės norma keičiamas VSI 67 straipsnio 10 dalies 2 punktas jį išdėstant taip: „2) finansinio, atitikties ir veiklos audito metu turi teisę įeiti į audituojamo subjekto patalpas, gauti visus auditui atlikti reikalingus dokumentus ir prisijungimus informacinių sistemų <...>“

Pastebėtina, kad šioje teisės normoje po žodžio „prisijungimus“ praleistas žodis „prie“.

Vyriausybės atstovų įstaigos vadovė

Daiva Kerekeš

dr. Violeta Kiurienė, tel. (8 609) 54673, el. p. violeta.kiuriene@vaistaiga.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vyriausybės atstovų įstaiga 305205389, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PROJEKTŲ DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-09-01 Nr. S-78-(5.27 E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-09-01 Nr. 1G-11940
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Daiva Kerekeš, Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas
Sertifikatas išduotas	DAIVA KEREKEŠ, Vyriausybės atstovų įstaiga LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-09-01 13:11:13 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-09-01 13:11:20 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2023-07-04 09:23:40 – 2027-07-03 09:23:40
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.74
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-09-01 15:28:34)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-09-01 15:28:34 DBSIS